

Redactor: **Petrișor Militaru**

Ilustrația copertei: reproducere după un tablou de **Ștefan Pruteanu**

Ilustração da capa: reprodução de uma pintura de **Ștefan Pruteanu**

DTP: **Sorina Bela**

Este interzisă reproducerea totală sau parțială a textelor, pe orice suport audio, video sau electronic, fără acordul deținătorului drepturilor de autor.

É proibida a reprodução total ou parcial dos textos, em qualquer meio de áudio, vídeo ou eletrônico, sem o consentimento do titular dos direitos autorais.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MAROJA, FERNANDO

Venus din Milo în Ferentari : (versuri) = Vênus de Milo em Ferentari : (poemas) / Fernando Maroja ; trad. din lb. portugheză/tradução do português: Costel Drejoi. - Craiova : Aius, 2023

ISBN 978-606-092-134-9

I. Drejoi, Costel (trad.)

821.134.3

© **Fernando Maroja**

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului.

Todos os direitos desta edição são reservados ao autor.

Editura **Aius**

Craiova, 2023

str. Pașcani, nr. 9, 200151

tel./fax: 0351 467 471

e-mail: editura.aius@gmail.com

aius.ro

ISBN 978-606-092-134-9

Fernando MAROJA

VENUS DIN MILO ÎN FERENTARI

(versuri)

VÊNUS DE MILO EM FERENTARI

(poemas)

Traducere din limba portugheză:
Tradução do português:

Costel DREJOI

Craiova, 2023

CUPRINS / ÍNDICE

<i>FERENTARII SUNT PRETUTINDENI</i>	6
<i>FERENTARI ESTÁ EM TODA PARTE</i>	
<i>PAHARUL</i>	10
<i>A XÍCARA</i>	
<i>NEPRIHANĀ</i>	12
<i>INOCÊNCIA</i>	
<i>FERENTARI I</i>	14
<i>FERENTARI I</i>	
<i>FERENTARI II</i>	16
<i>FERENTARI II</i>	
<i>RUŞINE</i>	18
<i>VERGONHA</i>	
<i>PODUL MIRABEAU</i>	20
<i>PONTE MIRABEAU</i>	
<i>BUDAPESTA</i>	24
<i>BUDAPESTE</i>	
<i>ULISE</i>	26
<i>ULISSES</i>	
<i>CARTOFI PRĂJIȚI</i>	28
<i>BATATAS FRITAS</i>	
<i>ÎN CAMERA DE HOTEL</i>	30
<i>NO QUARTO DO HOTEL</i>	

<i>AI FOST O STEA TU ERĂS ESTRELA</i>	32
<i>SINGURUL FOC O ÚNICO FOGO</i>	34
<i>BĂTĂLIE BATALHA</i>	36
<i>DESTIN DESTINO</i>	38
<i>AȘA AȘ FI VRUT SĂ MOR QUERIA MORRER ASSIM</i>	40
<i>OTHELLO ȘI IAGO OTELO E IAGO</i>	42
<i>SĂRĂCIE POBREZA</i>	44
<i>IZBĂVEȘTE-MI DE ORICE MASCĂ ADEVĂRATUL CHIP</i>	46
<i>SALVA O MEU VERDADEIRO ROSTO DE TODOS OS DISFARCES</i>	46
<i>ÎMPĂCAREA A RECONCILIAÇÃO</i>	48
<i>VULTUR BICEFAL ÁGUIA BICÉFALA</i>	50
<i>PRIMELE CUIE-ALE CRUCII OS PRIMEIROS PREGOS DA CRUZ</i>	52
<i>PRĂPASTIA ABISMO</i>	54
<i>PLACEBO PLACEBO</i>	56
<i>VENUS DIN MILO ÎN FERENTARI VÊNUS DE MILO EM FERENTARI</i>	60

<i>PICTORUL O PINTOR</i>	62
<i>INVENTAREA VAZEI DE FLORI A INVENÇÃO DO VASO DE FLORES</i>	64
<i>PREDICA DE PE MUNTE SERMÃO DA MONTANHA</i>	66
<i>GLASUL PENELOPEI A VOZ DE PENÉLOPE</i>	68
<i>PERSEU PERSEU</i>	70
<i>OMAGIU BRELOCULUI ATENIAN HOMENAGEM AO CHAVEIRO ATENIENSE</i>	72
<i>CU GÂNDUL LA KIRILOV PENSANDO EM KIRILOV</i>	74
<i>CARTEA ȘI SPERANȚA O LIVRO E A ESPERANÇA</i>	76
<i>MIMESIS MIMESIS</i>	78
<i>OGLINDA ȘI OGLINDA O ESPELHO E O ESPELHO</i>	80
<i>PE POD I NA PONTE I</i>	82

CUPRINS / ÍNDICE

<i>FERENTARII SUNT PRETUTINDENI</i>	6
<i>FERENTARI ESTÁ EM TODA PARTE</i>	
<i>PAHARUL</i>	10
<i>A XÍCARA</i>	
<i>NEPRIHANĀ</i>	12
<i>INOCÊNCIA</i>	
<i>FERENTARI I</i>	14
<i>FERENTARI I</i>	
<i>FERENTARI II</i>	16
<i>FERENTARI II</i>	
<i>RUŞINE</i>	18
<i>VERGONHA</i>	
<i>PODUL MIRABEAU</i>	20
<i>PONTE MIRABEAU</i>	
<i>BUDAPESTA</i>	24
<i>BUDAPESTE</i>	
<i>ULISE</i>	26
<i>ULISSES</i>	
<i>CARTOFI PRĂJIȚI</i>	28
<i>BATATAS FRITAS</i>	
<i>ÎN CAMERA DE HOTEL</i>	30
<i>NO QUARTO DO HOTEL</i>	

AI FOST O STEA TU ERAS ESTRELA	32
SINGURUL FOC O ÚNICO FOGO	34
BĂTĂLIE BATALHA	36
DESTIN DESTINO	38
AȘA AȘ FI VRUT SĂ MOR QUERIA MORRER ASSIM	40
OTHELLO ȘI IAGO OTELO E IAGO	42
SĂRĂCIE POBREZA	44
IZBĂVEȘTE-MI DE ORICE MASCĂ ADEVĂRATUL CHIP	46
SALVA O MEU VERDADEIRO ROSTO DE TODOS OS DISFARCES	
ÎMPĂCAREA A RECONCILIAÇÃO	48
VULTUR BICEFAL ÁGUIA BICÉFALA	50
PRIMELE CUIE-ALE CRUCII OS PRIMEIROS PREGOS DA CRUZ	52
PRĂPASTIA ABISMO	54
PLACEBO PLACEBO	56
VENUS DIN MILO ÎN FERENTARI VÊNUS DE MILO EM FERENTARI	60

PICTORUL O PINTOR	62
INVENTAREA VAZEI DE FLORI A INVENÇÃO DO VASO DE FLORES	64
PREDICA DE PE MUNTE SERMÃO DA MONTANHA	66
GLASUL PENELOPEI A VOZ DE PENÉLOPE	68
PERSEU PERSEU	70
OMAGIU BRELOCULUI ATENIAN HOMENAGEM AO CHAVEIRO ATENIENSE	72
CU GÂNDUL LA KIRILOV PENSANDO EM KIRILOV	74
CARTEA ȘI SPERANȚA O LIVRO E A ESPERANÇA	76
MIMESIS MIMESIS	78
OGLINDA ȘI OGLINDA O ESPELHO E O ESPELHO	80
PE POD I NA PONTE I	82

FERENTARII SUNT PRETUTINDENI

Ne aflăm în fața unei cărți care, printre numeroasele ei izvoare de inspirație, se bazează și pe comunicare, pe dialog fructuos cu tradiția literară. [...] Fernando Maroja Silveira își concentrează versurile într-o textură ce se creează prin acest dialog cu scrisul pentru a reflecta asupra vieții și a vicisitudinilor ei în lume. Titlul, Venus de Milo în Ferentari, plasează cititorul între două lucrări făcute de mâna omului. Producții antagonice: paradoxul care ne locuiește și care ne sublimează într-o realizare precum Venus de Milo și ne prezintă, în Ferentari, chipul groazei care face, la rândul-i, parte din noi. Acestea sunt dimensiunile omului care pătrund în această carte. [...] poeziile din această carte insistă să ne atragă atenția: suntem în Ferentari, Ferentarii sunt pretutindeni. Nu contează scenariul, aparența. Sub atâtea deghizări și la adăpostul imaginii urbane, abandonul nostru și ruinele noastre sunt cele ce ne construiesc. Ele construiesc ceea ce suntem, prin tragedia ce străbate poeziile. [...] Pe această cale a posibilului – poezia, arta – ascunsă în adâncurile metaforei din titlul cărții, frumusețea încă ne conferă demnitate, încă ne poate salva de noi înșine și ne îmbrățișează cu brațele poeziei care, la rândul lor, constituie, aici, brațele pierdute ale lui Venus din Milo.

Marcílio CALDAS COSTA

FERENTARI ESTÁ EM TODA PARTE

Estamos diante de um livro que, dentre seus tantos recursos, também se faz a partir da conversa, do diálogo profícuo com a tradição literária. [...] Fernando Maroja Silveira lança suas linhas numa tessitura que se faz nesse diálogo com a escrita para refletir sobre a vida e suas vicissitudes no mundo. O título, Vênus de Milo em Ferentari, situa o leitor entre duas obras criadas pela humanidade. Produções antagonicas, o paradoxo que nos habita e que nos sublima em uma obra como a Vênus de Milo e nos apresenta, em Ferentari, a face do horror que também nos constitui. São essas dimensões do humano que atravessam este livro. [...] os poemas desse livro insistem em nos afirmar: estamos em Ferentari, Ferentari está em toda parte. Não importa o cenário, o verniz. Debaixo de tantos disfarces e do manto urbano, nosso abandono, nossas ruínas estão a nos edificar. Constroem o que somos, por meio do trágico que atravessa os poemas. [...] É por essa via do possível – a poesia, a arte – submersa na metáfora do título do livro, que a beleza ainda nos dignifica, ainda pode nos salvar de nós mesmos, nos abraça com os braços da poesia que, por sua vez, constituem, aqui, os braços perdidos da Vênus de Milo.

Marcílio CALDAS COSTA

Fernando MAROJA SILVEIRA s-a născut în octombrie 1981, în Belém do Pará, un oraș din nordul Braziliei. A debutat în poezie cu cartea *Cenușă*, publicând ulterior volumele *Sclavul vidului*, *Venus din Milo în Ferentari* și *închis nocturn întunecat*. Versurile sale au fost publicate în mai multe reviste literare portugheze-braziliene și au participat la antologiile *Imposibil să nu-ți dăruim* și *Vântul totuși mai bate*.

Fernando MAROJA SILVEIRA nasceu em outubro de 1981, em Belém do Pará, uma cidade ao norte do Brasil. Estreou nas letras com o livro *Cinzas*, publicando, posteriormente, os livros *O escravo do vazio*, *Vênus de Milo em Ferentari* e *escuro noturno sombrio*. Seus poemas foram publicados em diversas revistas literárias luso-brasileiras e participou das antologias *Impossível não te ofertar* e *O vento continua, todavia*.

PAHARUL

Veșnicia din privirea paharului spre cer
Îți spune că între creator și făptură
Există asemănare.

Ai un pahar în mână
Ții în brațe îngerul cu o singură aripă
Cel ce născând n-o să mai zboare.

Atunci te-ntrebi
Cine-l reține în lumea aceasta,
Dar știi că răspunsul nu-l vei afla.

A XÍCARA

*A eternidade no olhar da xícara para o céu
Diz a você que há semelhanças
Entre o criador e a criatura.*

*Você tem a xícara em sua mão,
Está a segurar o anjo de asa solitária
Que jamais voltará a voar.*

*Então você pergunta a si próprio
Quem o está segurando no mundo terrenal,
Mas sabe que não encontrará a resposta.*

NEPRIHANĂ

Singur în camera de hotel,
Ești fericit la gândul
Că Dumnezeu e încă un singuratic în lumea atee.

Admiri ploaia ce bate-n geam
Și ești fericit la gândul
Că și Dumnezeu plânge cu lacrimi.

Bagi de seamă că bolta se-ntunecă
Și ești fericit văzând
Că și lui Dumnezeu îi e frig și se-mbracă
În haina neagră ce va deveni giulgiul
Tuturor singuraticilor lumii.

Ești fericit,
Dar nu uita că Dumnezeu e fără prihană.

INOCÊNCIA

*Sozinho no quarto do hotel,
Você está feliz de saber
Que Deus é outro solitário no mundo ateu.*

*Você admira a chuva a cair na janela
E está feliz de saber
Que Deus também chora suas lágrimas.*

*Você observa o céu escurecer
E está feliz de ver
Que Deus também sente frio e veste
O casaco preto que se tornará o sudario
De todos os solitários do mundo.*

*Você está feliz,
Mas recorda que Deus é inocente.*

FERENTARI I

Cuiele-au ruginit, iar Iisus a evadat de pe cruce,
Fugind cu gluga pe cap în pustie.

Dar noi am găsit cuiele
Și-am făcut din ele ace de seringă pentru brațele
Cele atât de larg deschise încât ating marginile lumii.

Croitorii din Ferentari spun
Că pielea de om a devenit giulgiul lumii,
În timp ce àcele tot cos și descos,
Iar viața atârână de un fir,
Așteptând întoarcerea lui Ulise-n Itaca.

FERENTARI I

*Os pregos enferrujaram e Cristo fugiu da cruz,
A correr de capuz no deserto.*

*Mas nós encontramos os pregos
E criamos agulhas para os braços abertos,
A tocarem nos extremos do mundo.*

*Os costureiros do Ferentari dizem
Que a pele do homem se tornou a sudário do mundo,
Quando agulhas fiam e desfiam
E a vida está por um fio,
Esperando Ulisses voltar, para a sua Ítaca.*